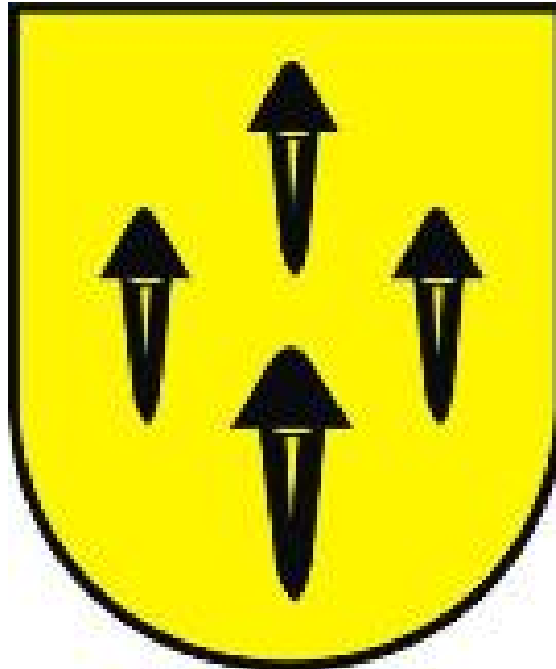

**Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022
dla Gminy Rajgród
za lata 2021-2022**

**Gmina Rajgród
ul. Warszawska 32
19-206 Rajgród**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania.....	3
1.2. Charakterystyka Gminy Rajgród.....	4
II. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA	6
2.1 Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.....	6
2.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	10
2.3. Ochrona przed hałasem.....	11
III. Walory przyrodnicze – formy ochrony przyrody.....	12
IV. Gospodarka odpadami.....	13
V. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z gminnego programu ochrony środowiska.....	18
VI. Podsumowanie.....	26
VII. Spis tabel i rycin.....	27

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania

Niniejszy Raport powstał w celu oceny stopnia realizacji zadań zapisanych w *Programie Ochrony Środowiska na lata 2015 - 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród*, uchwalonym dnia 6 lutego 2015 r. przez Radę Miejską w Rajgrodzie, Uchwałą nr IV/24/15.

Ww. Program określa cele ekologiczne, harmonogram działań jak również źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych przez Gminę celów.

Obowiązek sporządzania raportu co 2 lata wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54). Sporządzony raport przedstawia się radzie gminy.

Niniejszy dokument raportowaniem obejmuje lata 2021-2022.

1.2. Charakterystyka Gminy Rajgród

Gmina Rajgród leży w północno – wschodniej części Polski, w województwie podlaskim, powiecie grajewskim (poniżej rys.)

Gmina Rajgród graniczy z:

- Gminą Grajewo (powiat grajewski, woj. podlaskie),
- Gminą Goniądz (powiat moniecki, woj. podlaskie),
- Gminą Bargłów Kościelny (powiat augustowski, woj. podlaskie),
- Gminą Kalinowo (powiat ełcki, woj. warmińsko - mazurskie),
- Gminą Prostki (powiat ełcki, woj. warmińsko – mazurskie).

Rycina 1 Położenie Gminy Rajgród na tle powiatu grajewskiego.

Źródło: www.osp.org.pl

Gmina Rajgród jest gminą miejsko - wiejską.

Powierzchnia gminy wynosi 207 km², w tym 5879 ha stanowią lasy, a 1254 ha – wody.

W skład Gminy Rajgród wchodzi następujące sołectwa (30):

Bełda, Biebrza, Bukowo, Czarna Wieś, Ciszewo, Danowo, Karczewo, Kołaki, Kosiły, Kosówka, Kozłówka, Kuligi, Łazarze, Miecze, Orzechówka, Pieńczykowo, Pieńczykówka, Przestrzele, Rybczyzna, Rydzewo, Skrodzkie, Sołki, Stoczek, Turczyn, Wojdy, Woźnawieś I, Woźnawieś II, Wólka Mała, Wólka Piotrowska.

Tabela 1 Wybrane dane statystyczne

Wybrane dane statystyczne	2021	2022
ludność	5125	5055
Ludność na 1 km ²	25	25
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	6 191,30	7 477,72
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	5 042,40	6 902,19
Ludność w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:	61,0	61,0
- wodociągowej		
- kanalizacyjnej	28,7	28,7

Tabela źródło: bialystok.stat.gov.pl

II. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA

2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Głównym zbiornikiem wód powierzchniowych Gminy jest **Jeziro Rajgrodzkie**, które leży na terenie Pojezierza Ełckiego w większości w powiecie grajewskim w granicach miasta Rajgród. Natomiast dwie północne zatoki o nazwach, *Przepiórka* oraz *Jeziro Stackie* leżą w gminie Kalinowo w powiecie ełckim w woj. warmińsko-mazurskim.

Jeziro to jest rozczłonkowane: północno-wschodnia odnoga jeziora to jezioro Przepiórka, zaś zachodnia Jezioro Stackie, południową jezioro Czarnowiejskie. Brzegi jeziora są wysokie, miejscami zalesione.

Jeziro Rajgrodzkie jest zbiornikiem rynnowym o powierzchni 15,1 km², średniej głębokości 25 m, a maksymalnej 52 m. Ma silnie rozwiniętą linię brzegową ok. 56 km długości.

Z jeziora Rajgrodzkiego wypływa rzeka Jegrznia, dalej woda płynie przez Jezioro Dręstwo, a następnie Kanałem Woźnawiejskim spływa do torfowiska Czerwonego Bagna, rezerwatu ścisłego na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Lasy sosnowe występujące nad południową odnogą oraz bogata roślinność przybrzeżna tworzą specyficzny mikroklimat.

Rzeka Jegrznia jest prawostronnym dopływem Biebrzy o długości 110,6 km. Do Biebrzy uchodzi na 66,2 km jej biegu. Powierzchnia dorzecza wynosi 1011,1 km². Rzeka odwadnia wschodnią część Pojezierza Mazurskiego. Przepływa przez liczne jeziora, na terenie województwa podlaskiego są to: Jezioro Rajgrodzkie i Dręstwo. W dolnym biegu jest uregulowana (Kanał Woźnawiejski). Główne dopływy to: Czarna, Pietraszka, Przepiórka. Ze względu na dobrze wykształcony system hydrograficzny swojej zlewni stanowi jedno z ważniejszych źródeł zasilania Biebrzy w wodę. Do

Jegrzni odprowadzane są ścieki z oczyszczalni w Olecku (woj. warmińsko-mazurskie) i Rajgrodzie (woj. podlaskie).

Odływ wody z jeziora do rzeki Jegrzni regulowany jest jazem w Rajgrodzie. Jaz został wykonany jako konstrukcja monolityczna dokowa wieloprzęsłowa o przyczółkach betonowych typu ciężkiego z betonu. Do eksploatacji oddany został w 1953 r. Przyczółki jazu mają kształt litery C o skrzydłach prostopadłych do podłużnej osi jazu o długości jednakowej wynoszącej 7,8 m. Przyczółki budowli mają grubość 0,50 m w górnej części i 1,75 m w dolnej oraz długość 10,0 m. Jaz posiada sześć przęseł po 3,75 m rozpiętości w świetle pomiędzy filarami grubości 0,70 m. Długość filarów 10,0 m, wysokość 2,65 m. Grubość płyty dennej 0,85 – 0,50 m. Płyta denna jazu opiera się na palach drewnianych średnicy 25,0 cm, 1 – 4,0 m. Od wody górnej filtracji pod jazem ogranicza ścianka szczelna o długości ok. 3,50 m połączona z płytą jazu. Od wody dolnej na końcu płyty znajduje się także ścianka szczelna o średniej długości ok. 4,0 m. Filary jazu stanowią wraz z przyczółkami podpory mostu, na których od strony wody dolnej opiera się żelbetowa płyta jezdna, a od strony wody górnej kładka dla pieszych szer. 1,55 m. Na kładce i moście zainstalowane są typowe balustrady ochronne (konstrukcja typ miejski) wykonane z płaskowników. Na przyczółku prawym od wody górnej zamocowany jest wodowskaz pokazujący stan wody w jeziorze, oraz klamra wskazująca maksymalny poziom piętrzenia (max. P.P. - 118,55 n.p.m.).

Jaz był wielokrotnie remontowany i kilkakrotnie modernizowany. Zamknięciami jazu są dwudzielne zasuwki stalowe płaskie z wyciągami mechanicznymi o napędzie ręcznym.

Woda z jeziora odprowadzana jest także **Kanałem Kuwaskim** poprzez dwusektorowy jaz zlokalizowany w miejscowości Czarna Wieś, który służy do regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa. Kanał Kuwaski bierze początek z zatoki południowej Jeziora Rajgrodzkiego przy m. Czarna Wieś i uchodzi do Kanału Rudzkiego (rzeka Ełk). Długość kanału to 14,8 km. Jaz został wykonany jako konstrukcja monolityczna, dokowa ze skrzydełkami związanymi także monolitycznie z konstrukcją doku posadowionymi również na palach. Płyta denna o zmiennej grubości od 0,35 do 0,5 m

długości 3,55 m. Flar jazu ma grubość 0,5 m z betonu dozbrajanego i odpowiednio powiązany z płytą denną przy pomocy stalowych kotew. Przyczółki wraz z filarem stanowią podpory z żelbetowej kładki służbowej. Od strony wody górnej i dolnej kładki i przyczółki zabezpiecza barierka stalowa.

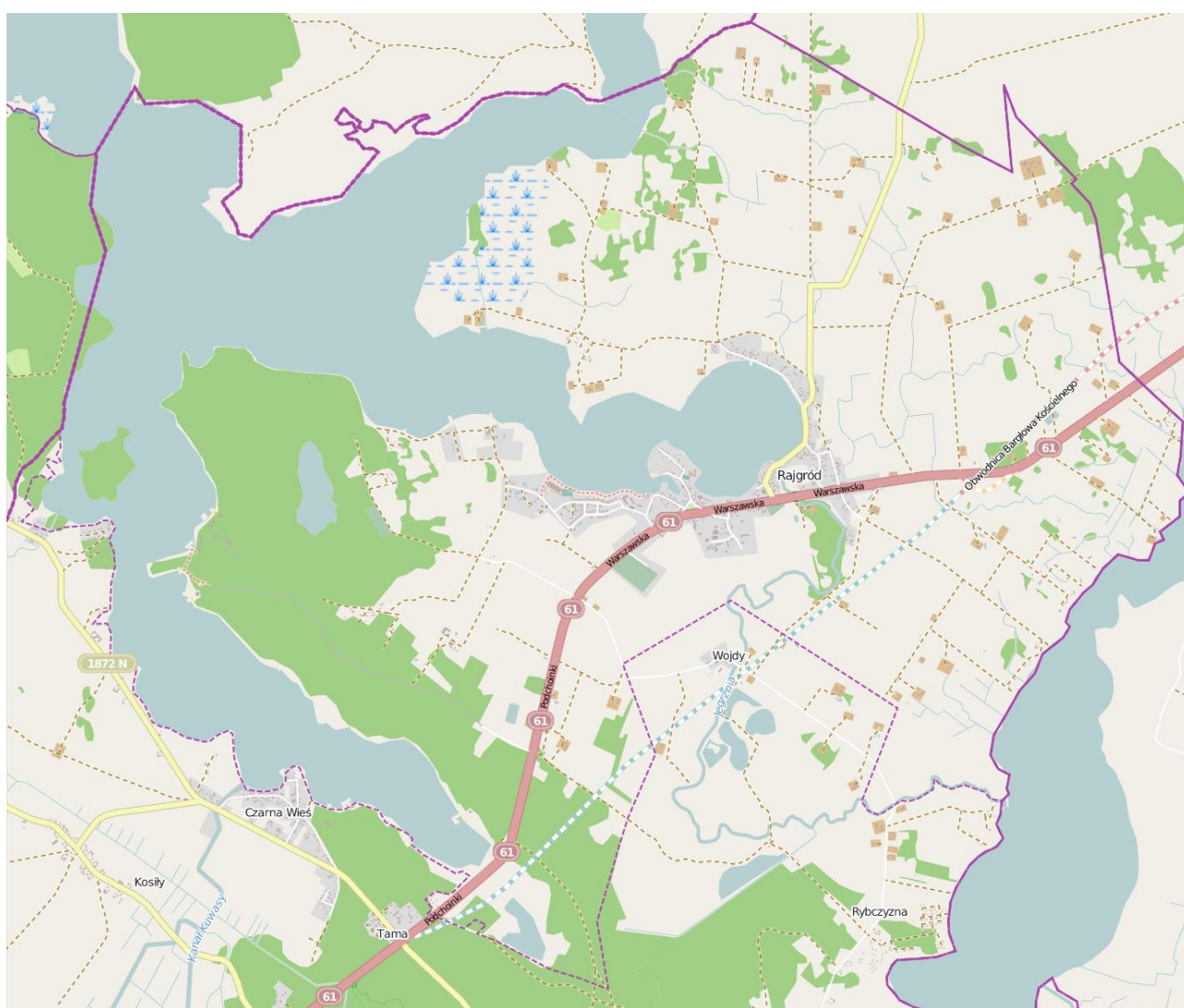
W ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego przeprowadzonego w okresie wiosennym (IV 2015), na początku lata (VI 2015), w czasie szczytu stagnacji letniej (VIII 2015) oraz w okresie jesiennym (X 2015). Na miejscu przeprowadzono pomiary głębokości, temperatury wody i powietrza oraz widzialności krążka Secchiego w wyznaczonych na jeziorach punktach pomiarowo-kontrolnych. Przeprowadzono pomiary temperatury i zawartości tlenu rozpuszczonego (profil termiczno-tlenowy). Oznaczenia fizykochemiczne, chemiczne i hydrobiologiczne wód wykonano w Laboratorium WIOŚ Białystok w oparciu o obowiązujące metodyki i normy.

Ocenę jakości wód jeziora sporządzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1482). Podstawą oceny były wskaźniki biologiczne: wskaźnik (multimetriks) fitoplanktonowy PMPL jako wskaźnik intensywności rozwoju fitoplanktonu, wskaźnik okrzemkowy dla jezior IOJ charakteryzujący fitobentos oraz wskaźnik ESMI (makrofitowy indeks stanu ekologicznego) charakteryzujący stan roślinności naczyniowej w jeziorze. Uwzględniono również ocenę wskaźnika ichtiofauny (LFI+/LFI-CEN), charakteryzującego stan populacji ryb, których badaniem zajmuje się Instytut Rybactwa Śródlądowego.

W zależności od typu i rodzaju jeziora wartość wskaźników biologicznych przypisana jest jednej z 5 klas: I klasa – stan bardzo dobry, II klasa – stan dobry, III klasa – stan umiarkowany, IV klasa – stan słaby V klasa – stan zły.

Jezioro Rajgrodzkie otrzymało III klasę (stan ekologiczny umiarkowany).

Na Jeziorze Rajgrodzkim w granicach administracyjnych powiatu grajewskiego, w okresie od 1 czerwca do 30 września każdego roku obowiązuje zakaz używania jednostek pływających z silnikiem spalinowym o mocy większej niż 5 KM. Na podstawie podjętej uchwały nr XLIV/260/10 Rady Powiatu Grajewskiego z dnia 7 maja 2010 r. w sprawie zakazu używania niektórych jednostek pływających na obszarze Jeziora Rajgrodzkiego.

Mapa źródło: www.pl.wikipedia.org/wiki/Jezioro_Rajgrodzkie.

2.2. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Badania jakości powietrza wykonywane są na terenie województwa corocznie. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa.

Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego. Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973));

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r., poz. 1031);

- rozporządzenie Ministra Środowiska RMŚ z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 r., poz. 1119);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 r., poz. 914).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (dla pyłu PM_{2,5}) (Dz. U. z 2012 r. poz. 1029);

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza

(Dz. U. z 2018 r. poz. 1120). - ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1479).

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy - Prawo ochrony środowiska obecnie, dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza, strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W Gminie Rajgród głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja antrpogeniczna czyli wynikająca z działalności człowieka. Jak również emisja niska z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i jednostki gospodarcze).

Według Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy nie występują zakłady szczególnie uciążliwe. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z terenu gminy nie jest wykazywana. Oznacza to, że emisja z podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Rajgród nie osiąga progów wymaganych w statystyce publicznej.

2.3. Ochrona przed hałasem

Hałas przemysłowy nie powoduje większych problemów na terenie Gminy Rajgród. Problemem jest natomiast hałas komunikacyjny pochodzący z drogi krajowej nr 61. Zgodnie z „Oceną wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku” w analizowanym roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego. Przeprowadzone pomiary wykazały powszechne występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu zarówno w porze dziennej i nocnej.

W 2015 roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wykonał badania hałasu w celu określenia wartości wskaźników LAeqD oraz LAeqN,

mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby. Przeprowadzone pomiary pokazały przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu (w porze dziennej i nocnej). W odniesieniu do norm przypisanych dla jednej doby, odnotowano przekroczenia dla pory dziennej: w Rajgrodzie o 8,7 dB oraz w porze nocnej w badaniach uzyskano przekroczenia o 10,3 dB .

III. Walory przyrodnicze – formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. art.6 ust.1 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Gminy Rajgród znajdują się:

- Rezerwat Czapliniec Belda
- Biebrzański Park Narodowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego,

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska (PLB200008)
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Biebrzy (PLH)200008)
- korytarz ekologiczny Dolina Biebrzy i Dolina Biebrzy – Puszcza Borecka

IV. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 poz. 2010) od 1 lipca 2013 roku każda gmina zobowiązana jest zapewnić czystość i porządek na swoim terenie poprzez budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnie z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych tzw. RIPOK-ów, a także poprzez objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (mieszkańcy, domki letniskowe, przedsiębiorcy).

Utrzymanie czystości i porządku na terenie Gminy w latach 2021-2022:

- 1) w latach 2021-2022 na terenie Gminy Rajgród funkcjonował system gospodarowania odpadami, którym objęci byli zarówno stali mieszkańcy gminy, przedsiębiorcy, jak i osoby korzystające z domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 2) Od 1 stycznia 2020 r. wprowadzony został ustawowy obowiązek segregacji odpadów komunalnych,
- 3) mieszkańcy gminy ponosili opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym, przedsiębiorcy od ilości pojemników, natomiast osoby korzystające z nieruchomości w celach rekreacyjnych ponosili roczną opłatę w formie ryczałtu,

- 4) Na koniec roku 2021 złożonych było 1808 deklaracji złożonych przez właścicieli lub posiadaczy nieruchomości zamieszkałych obejmujących łącznie 1089 gospodarstw domowych 68 deklaracji od przedsiębiorców i 651 deklaracji od właścicieli działek letniskowych.

Na koniec roku 2022 złożonych było 1840 deklaracji złożonych przez właścicieli lub posiadaczy nieruchomości zamieszkałych obejmujących łącznie 1080 gospodarstw domowych 58 deklaracji od przedsiębiorców i 702 deklaracji od właścicieli działek letniskowych,

- 5) W roku 2021 Gmina Rajgród realizowała przedsięwzięcie pn. „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dzięki ww. programowi unieszkodliwiono lub poddano odzyskowi 137 Mg odpadów z działalności rolniczej. Wysokość pozyskanego dofinansowania wyniosła: 68 500 zł (100% wartości projektu) – odpady odebrała i zagospodarowała firma BIOM Sp. z o.o.,

- 6) W roku 2022 Gmina Rajgród realizowała przedsięwzięcie pn. „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dzięki ww. programowi unieszkodliwiono lub poddano odzyskowi 70,367 Mg odpadów z działalności rolniczej. Wysokość pozyskanego dofinansowania wyniosła: 35 183,50 zł (100% wartości projektu) - odpady odebrała i zagospodarowała firma BIOM Sp. z o.o.,

- 7) W 2021r. podjęte zostały działania w zakresie edukacji ekologicznej – m.in.: dostarczano mieszkańcom za pośrednictwem firmy odbierającą odpady „Poradnik dla Mieszkańca” opisujący sposób prawidłowego segregowania odpadów.

W 2022r. podjęte zostały działania w zakresie edukacji ekologicznej – m.in.: dostarczano mieszkańcom „Poradnik dla Mieszkańca” opisujący sposób prawidłowego segregowania odpadów. W terminie 16-18 września Gmina uczestniczyła w ogólnopolskiej 29 Akcji Sprzątania Świata pod pn. Wszystkie śmieci są nasze” Finalnie zebrano 14 worków 120 litrowych z podziałem na frakcje. Przed rozpoczęciem Akcji uczniowie uczestniczyli w prelekcji prawidłowej segregacji oraz recyklingu tego surowca.

- 8) w czerwcu 2020 r. podpisany został akt notarialny dotyczący dzierżawy terenów składowiska odpadów, pomiędzy Gminą Rajgród oraz BIOM Spółka z o.o. celem przeprowadzania rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wojdy.

Tabela 2 Ilość i rodzaj odpadów odebranych z terenu Gminy Rajgród w latach 2021-2022

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2021 rok	2022 rok
		Masa [Mg]	Masa [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	518,4200	528,3200
20 01 01	Papier i tektura	37,5800	33,1900
20 01 39	Tworzywa sztuczne	141,4200	133,5300
20 01 02	szkło	128,3400	123,6300
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych, metale	0,1000	-
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	134,9000	119,2200

20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	68,9600	50,5800
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	203,8600	41,2600
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	-	-
16 01 03	Zużyte opony	3,1800	0,5600
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	10,1000	11,3800
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,7400	2,0000
15 01 07	Opakowania ze szkła	-	-
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	0,6000
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	-	158,3000
20 01 40	Metale	-	0,1600

Od 1 stycznia 2014 r. w Gminie Rajgród funkcjonuje ***Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)***, którym zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rajgrodzie. Obiekt znajduje się na uboczu, w dogodnym i dostępnym miejscu - obok Oczyszczalni Ścieków w Rajgrodzie ul. Warszawska 2 A. Zgodnie z regulaminem PSZOK przyjmowane są następujące frakcje odpadów komunalnych powstających na terenie Gminy Rajgród: meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i

rozbiórkowe w ilości wskazującej na pochodzenie z gospodarstwa domowego (w tym stolarkę drzwiową i okienną), odpady zielone z pielęgnacji ogrodów, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, papier i tektura, opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe, odpady opakowaniowe ze szkła bezbarwnego i kolorowego, tworzywa sztuczne typu PET, tworzywa sztuczne typu plastik przemysłowo- gospodarczy, metale, zużyte opony z pojazdów osobowych pochodzących z gospodarstwa domowego, odpady tekstylne, odpady wielomateriałowe, styropian opakowaniowy, popiół.

Tabela 3 Ilość i rodzaj odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w latach 2021-2022

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	2021 rok	2022 rok
		Masa [Mg]	Masa [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	-	-
20 01 01	Papier i tektura	0,84	0,64
20 01 39	Tworzywa sztuczne	1,20	1,92
20 01 02	szkło	0,88	0,78
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,2	2,86
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	36,52	25,78
16 01 03	Zużyte opony	0,60	-
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	-

V. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z gminnego programu ochrony środowiska

W Programie Ochrony Środowiska na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 dla Gminy Rajgród wyznaczono 10 długoterminowych celów:

1. Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza
2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
3. Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji
4. Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów
5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
6. Ograniczenie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
7. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych
8. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
9. Ochrona powierzchni ziemi
10. Wzrost świadomości ekologicznej

Ochrona środowiska należy do podstawowych zadań gminy służących zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty, wymienionych w ustawie o samorządzie gminnym.

Gmina Rajgród korzystając ze środków własnych, funduszy ochrony środowiska, dotacji UE, a także innych źródeł w szybkim tempie realizuje wyznaczone prawem zadania.

Tabela 4 Zadania własne zrealizowane na terenie Gminy Rajgród w roku 2021 i 2022

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Szacowane koszty przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania	Opis inwestycji
1.	Ochrona krajobrazu oraz zasobów przyrodniczych przez zagospodarowanie nabrzeża Jeziora Rajgrodzkiego w Rajgrodzie oraz terenów przyległych	2021	9 201 169,35	Gmina Rajgród Współfinansowane przez Unię Europejską Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego	Zadanie zrealizowane zostało w systemie „zaprojektuj i wybuduj” i obejmowało wykonanie 3 km ścieżki na odcinku wzdłuż zabudowy miejskiej, schodów terenowych, pomostów przybrzeżnych, utwardzonych dojeżdż i wieży widokowej na Górze Zamkowej oraz będą wykonane prace montażowe elementów małej architektury, lunet, tablic edukacyjnych, oświetlenia, monitoringu i innych
2.	Utworzenie placu zabaw w miejscowości Ciszewo	2021	29 793,06	Gmina Rajgród, Współfinansowano przy pomocy środków z budżetu Województwa Podlaskiego	W ramach „Programu odnowy wsi województwa podlaskiego – Kreatywna wieś” w miejscowości Ciszewo powstał piękny plac zabaw. Efektem realizacji przedsięwzięcia było zagospodarowanie wspólnej przestrzeni wiejskiej umożliwiającej spotkania angażujące mieszkańców wsi, której tworzenie z własnej inicjatywy rozpoczęli mieszkańcy w 2018 roku. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców wsi Ciszewo i prowadzeniu przez nich działań na rzecz rozwoju własnej miejscowości i wzmocnienia procesu odnowy wsi w regionie, wraz z jej upowszechnianiem jako miejsca do życia i odpoczynku powstała przestrzeń z wiatą rekreacyjną i placem zabaw.
3.	Wzrost jakości usług społecznych w gminie Rajgród poprzez przebudowę budynku użyteczności publicznej w Kosówce oraz rozszerzenie oferty kulturalnej i integracyjnej	2021	449 891,00	Gmina Rajgród Współfinansowane przez Unię Europejską Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego	Inwestycja dotyczy przebudowy budynku użyteczności publicznej w Kosówce i polega na przebudowie istniejącego budynku świetlicy wiejskiej poprzez m. in. wykonanie nowego podestu wejściowego wraz z zadaszeniem i schodami zewnętrznymi, przebudowę zejścia do piwnicy, budowę rampy dla osób z niepełnosprawnością, zmianę wewnętrznego układu funkcjonalnego, termomodernizację obiektu, wymianę pieca, przebudowę wszystkich instalacji w budynku

4.	Instalacje OZE w Gminie Rajgród	2021	1 959 420,00	Gmina Rajgród, RPO WP	Inwestycja polegała na montażu na nieruchomościach prywatnych 63 instalacji fotowoltaicznych i 13 zestawów solarnych
5.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych na istniejących przejściach dla pieszych zlokalizowanych w ciągu drogi krajowej DK61 w miejscowości Rajgród	2021	88 000,00	Gmina Rajgród	Inwestycja polegała na zamontowaniu aktywnych znaków przejścia dla pieszych zlokalizowanych w ciągu drogi krajowej DK61 w miejscowości Rajgród
6.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Biebrza	2021	973 261,31	Gmina Rajgród PROW	W ramach przedsięwzięcia zbudowano nową sieć kanalizacji sanitarnej o długości 1,2 km, która zastąpiła stary rurociąg. Dzięki realizacji zadania wzrosła dostępność do nowoczesnej infrastruktury komunalnej w miejscowości Biebrza. Inwestycja wpłynęła znacząco na poprawę dostępności obszaru oraz podniosła jego konkurencyjność gospodarczą. Zadanie zapewniło mieszkańcom Gminy Rajgród, a w szczególności mieszkańcom Biebrzy odpowiednie warunki sanitarne poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi.
7.	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kołaki	2021	602 512,43	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	W ramach zadania powstała nawierzchnia asfaltowa na odcinku o łącznej długości 635,3m.
8.	Wymiana poszycia pomostu w Rajgrodzie oraz budowa altany w miejscowości Woźnawieś	2021	212 568,60	Gmina Rajgród, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	W ramach projektu, w miejscowości Woźnawieś powstała drewniana altana, wyposażona w duży drewniany stół oraz 2 ławy, natomiast w Rajgrodzie zostało wymienione poszycie pomostu znajdującego się na jeziorze Rajgrodzkim. Dzięki realizacji tych dwóch inwestycji rozszerzyła się możliwość spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu przez mieszkańców i turystów oraz zwiększyła się atrakcyjność turystyczna obszaru gminy Rajgród.
9.	Zakup i dostawa używanego samochodu specjalnego z nową zabudową przystosowaną do transportu nieczystości ciekłych	2021	247 832,70	Gmina Rajgród, Marszałek Województwa Podlaskiego	Samochód specjalny – Mercedes Benz ATEGO z 2013 roku posiada fabrycznie nową zabudowę asenizacyjną, w tym: zbiornik na nieczystości ciekłe o poj. ok. 6 m ³ , zbiornik wody czystej, pompę próżniową, komplet węży ssawnych, niezbędne oświetlenie robocze i ostrzegawcze oraz wyposażenie dodatkowe.

	pochozących ze zbiorników bezodpływowych				
10.	Instalacja OZE w Gminie Rajgród	2022	1 582 101,82	Gmina Rajgród, RPO WP	Zadanie polegało na montażu na nieruchomościach prywatnych 61 instalacji fotowoltaicznych oraz 5 zestawów solarnych
11.	Wykonanie i montaż Wiaty turystycznej wraz z wyposażeniem w miejscowości Pieńczykówek	2022	380 732,00	Gmina Rajgród, Współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	<p>W ramach projektu na terenach gmin członkowskich m. in. wykonano 8 wiat turystycznych z wyposażeniem, opracowano i wydano grę, zorganizowano pikniki i konferencje oraz zakupiono gadżety promocyjne. Celem operacji było podniesieniem atrakcyjności obszarów LGD poprzez utworzenie infrastruktury oraz zwiększenia wiedzy mieszkańców.</p> <p>W miejscu spotkań w Pieńczykówku powstała drewniana wiata turystyczna wyposażona w dwa masywne drewniane stoły, 4 ławy do siedzenia, oraz obudowę kosza na śmieci. Dzięki realizacji inwestycji rozszerzyła się możliwość spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu przez mieszkańców i turystów oraz zwiększyła się atrakcyjność turystyczna obszaru gminy Rajgród.</p>
12.	Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie gminy Rajgród	2022	11 007 471,47	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”	<p>W ramach części 1 zadania wykonawca, przebuduje drogę gminną publiczną w Czarniej Wsi o dł. 1,1 km, oraz drogę dojazdową do Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rajgrodzie o dł. 0,2 km. Natomiast w części 2 w systemie „zaprojektuj i wybuduj” przebudowane zostaną: ul. Stanki w Rajgrodzie o dł. 0,15 km, droga gminna publiczna Rydzewo – Kosówka o dł. 2,9 km, oraz droga gminna publiczna Pieńczykowo – Belda o dł. 2,6 km. Realizacja inwestycji zapewni spójność sieci dróg na obszarze województwa, w tym gminy Rajgród, połączy tereny wiejskie z większymi ośrodkami administracyjnymi i kulturalnymi oraz poprawi bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.</p>
13.	1. Budowa Remizy OSP-Świetlicy Wiejskiej w Mieczach	2022	1 800 000,00	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”	<p>Zadanie 1 zakłada budowę nowego budynku w Mieczach wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, mediami oraz zagospodarowaniem terenu. Planowane jest podłączenie obiektu do sieci wodno – kanalizacyjnej i elektrycznej, wyposażenie w niskoemisyjne źródło energii np. pompę ciepła oraz montaż instalacji paneli fotowoltaicznych oraz inne nie przewidziane na etapie wnioskowania o środki. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, zostanie zredukowana emisja dwutlenku węgla do środowiska a budynek stanie się</p>

	2. Przebudowa drogi Tama – Woźnawieś		8 000 000,00		<p>energooszczędny. Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Teren przed budynkiem zostanie utwardzony kostką brukową, zostaną wyznaczone miejsca parkingowe. Inwestycja ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa poprzez poprawę dostępności obszaru służbom ratunkowym funkcjonującym w budynku w razie klęsk żywiołowych m. in. takich jak pożar, zagrożenie życia lub utraty mienia. Dzięki realizacji inwestycji miejscowość Miecze zyska miejsce spotkań, integracji i wypoczynku oraz w pełni sprawna jednostkę OSP.</p> <p>Zadanie 2 polega na przebudowie drogi Tama -Woźnawieś na odcinku około 4,5 km w technologii betonowej lub bitumicznej. Inwestycja wpłynie na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, zapewni spójność sieci dróg na obszarze województwa, w tym gminy Rajgród oraz poprawi bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Przedmiotowa droga łączy się bezpośrednio z droga krajową nr 61.</p>
14.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściach dla pieszych	2022	473 451,60 504 902,70 125 361,60	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	<p>Budowa przejścia dla pieszych w m. Czarna Wieś w km 23+711 DP nr 1787B</p> <p>Przebudowa przejścia dla pieszych w m. Tama w km 24+254 DP nr 1787B</p> <p>Budowa przejścia dla pieszych na ul. Piaski w Rajgrodzie w km 0+002,5 DP nr 2657B</p>
15.	Przebudowa ul. Zabród w Rajgrodzie	2022	1 900 000,00	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Polski Ład „Program Inwestycji Strategiczných”	<p>Przebudowa drogi w Rajgrodzie na odcinku około 1,5 km. Zadanie będzie miało pozytywny wpływ na sytuację mieszkańców miejscowości. Przedmiotowa droga łączy się z przebudowaną drogą publiczną a następnie z drogą krajową nr 61.</p> <p>Przedmiotowa droga jest główną trasą po której poruszają się mieszkańcy ul. Zabród.</p>
16.	Przebudowa budynku użyteczności publicznej w miejscowości Kosówka	2022	470 730,57	Gmina Rajgród, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego	<p>Zadanie polegało na przebudowie istniejącego budynku świetlicy poprzez m. in. wykonanie nowego podestu wejściowego wraz z zadaszeniem i schodami zewnętrznymi, przebudowę zejścia do piwnicy, budowę rampy dla osób z niepełnosprawnością, zmianę wewnętrznego układu funkcjonalnego, termomodernizację obiektu, wymianę pieca oraz przebudowę wszystkich instalacji w budynku.</p>
17.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1787B polegająca na wykonaniu ścieżki pieszo – rowerowej na	2022	218 000,00	Gmina Rajgród Powiat Grajewski	<p>W ramach zadania przeprowadzono prace przygotowawcze terenu pod wykonanie ścieżki polegające m. in. na: odhumusowaniu nawierzchni, karczowaniu krzaków i ścięciu drzew znajdujących się na trasie planowanej ścieżki, usunięciu głazów kamiennych, wykonaniu</p>

	odcinku Tama – Czarna Wieś				wykopów, przeprowadzono także prace pod budowę ścieżki takie jak: wykonanie nasypu, podbudowy z różnego rodzaju kruszyw, ustawienie oporników betonowych oraz przeprowadzono prace właściwe budowy ścieżki polegające na: wykonaniu nawierzchni z kostki betonowej i ustawieniu obrzeży betonowych. Do wykonania ścieżki o długości 393 m wykorzystano kostkę brukową betonową, bezfazową, która po ułożeniu stwarza płaską nawierzchnię dzięki której korzystający ze ścieżki odczuwają komfort jazdy na rowerze, czy hulajnodze.
18.	Montaż instalacji OZE na budynku Remizy OSP-światlicy wiejskiej w Bełdzie	2022	111 671,00	Gmina Rajgród, Program Odnowy Wsi Województwa Podlaskiego	Założenie instalacji do 24,64 kWp pokrywająca całkowicie potrzeby energetyczne budynku. Montaż paneli fotowoltaicznych pozwoli na ograniczenie ilości generowanego zanieczyszczenia CO ² co przyczyni się do poprawy jakości powietrza oraz warunków życia mieszkańców. Oprócz korzyści integracyjnych i środowiskowych instalacja paneli pozwoli także na oszczędności co w przyszłości będzie skutkowało kolejnymi inwestycjami rozwijającymi ideę rozwoju inteligentnej i innowacyjnej wioski co jest spójne z ideą smart village.
19.	Przebudowa ul. 1 Maja w Rajgrodzie	2022	381 655,09	Gmina Rajgród, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Przebudowa ulicy polegała na rozbiórce elementów dróg, usunięciu humusu, wykonaniu robót ziemnych, studni rewizyjnej, dwóch studzienek ściekowych wraz z przykanalikami, podbudowy z kruszywa łamanego, podbudowy z chudego betonu na poszerzeniu jezdni, frezowaniu istniejącej nawierzchni bitumicznej, ułożeniu dwóch warstw jezdni z betonu asfaltowego na odcinku 148 m, wykonaniu z kostki brukowej przejścia wyniesionego, ułożeniu chodnika, nawierzchnia na zjazdach, zatoki postojowej z miejscami postojowymi (w tym jednym dla osób niepełnosprawnych) oraz kompleksowego oznakowania drogi.
20.	Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie Gminy Rajgród część 1	2022	2 041 992,21	Gmina Rajgród „Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych”	W ramach zadania przebudowana została droga gminna publiczna w Czarnej Wsi o długości 1,1 km oraz droga dojazdowa do Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Rajgrodzie o długości 0,2 km. Dzięki realizacji inwestycji wzrosła spójność sieci dróg na obszarze województwa, w tym gminy Rajgród oraz pojawiło się bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego
21.	Budowa światlicy wiejskiej w	2022	1 078 407,41	Gmina Rajgród Fundusz wsparcia Gmin i Powiatów	W ramach zadania zbudowana została światlica wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Na terenie objętym projektem wykonana została infrastruktura

	miejsowości Biebrza			Rządowy Fundusz Inwestycji lokalnych	techniczna niezbędna do funkcjonowania budynku: zasilanie w wodę oraz odprowadzenie ścieków, zaopatrzenie w energię elektryczną. Budynek zaopatrywany jest w energię ciepłą przez pompę ciepła. Budynek świetlicy będzie służył mieszkańcom wsi Biebrza oraz mieszkańcom całej Gminy Rajgród. Przeznaczony będzie do spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań, działań na rzecz rozwoju kultury i edukacji oraz jako miejsce integracji społecznej.
22.	Przebudowa drogi gminnej Biebrza -Łamane Grądy	2022	505 390,25	Gmina Rajgród Rządowy Fundusz Rozwoju dróg	Początek objętej wykonanymi pracami drogi znajduje się na granicy gmin Grajewo i Rajgród, koniec zaś w terenie zabudowanym w miejscowości Biebrza. Przebudowana droga gminna publiczna o długości 423m, w dalszej jej części krzyżuje się z dwoma drogami powiatowymi, które z kolei prowadzą do drogi nr 61. Przedmiotowa droga wraz z przebudowaną drogą Szymany – Szymany Kolonia stanowi ciąg komunikacyjny Biebrza Koszarówka Grajewo, po którym mieszkańcy Biebrzy mogą płynnie przejechać w celu szybszego dotarcia do miasta powiatowego Grajewa.
23.	Przebudowa drogi gminnej nr 129523B Woźnawieś – Kuligi	2022	2 209 400,00	Gmina Rajgród Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Zakres robót obejmuje wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej, zjazdów asfaltowych oraz obustronnego pobocza na odcinku o długości 1,377 km.

Tabela 5 Wykaz planowanych zadań własnych Gminy Rajgród związanych z ochroną planowanych do realizacji w latach 2015 -2022 (zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród)

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania
1.	Odbiór odpadów komunalnych (zmieszanych)	2023-2024	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród
2.	Selektywna zbiórka	2023-2024	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród

	odpadów i ich recykling			
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rajgród	2023-2024	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku
4.	Stworzenie Programu zaopatrzenia w energię i ciepło	2024	Gmina Rajgród	Gmina Rajgród

VI. PODSUMOWANIE

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rajgród obejmuje lata 2021-2022. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie gminy. Stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu. Gmina Rajgród sukcesywnie realizuje zadania, które służą poprawie środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnienia skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją.

Koniczne jest podejmowanie kolejnych działań związanych z poprawą stanu środowiska i realizacja kolejnych celów wskazanych w Programie Ochrony Środowiska na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 dla Gminy Rajgród.

SPIS RYCIN

Ryc. 1 Położenie Gminy Rajgród na tle powiatu grajewskiego.....	4
---	---

SPIS TABEL

Tab. 1 Wybrane dane statystyczne	5
Tab.2 Ilość i rodzaj odpadów odebranych z terenu Gminy Rajgród w latach 2021-2022.....	15
Tab.3 Ilość i rodzaj odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w latach 2021-2022.....	17
Tab. 4 Zadania własne zrealizowane na terenie Gminy Rajgród w roku 2021 i 2022.....	19
Tab. 5 Wykaz planowanych zadań własnych Gminy Rajgród związanych z ochroną planowanych do realizacji w latach 2015 -2022 (zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród.....	24

SPIS LITERATURY

1. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska na lata 2015– 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 dla Gminy Rajgród,
2. Program Ochrony Środowiska Powiatu Grajewskiego na lata 2016 – 2023,
3. Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

ZASOBY INTERNETOWE

1. Strona Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.pl
2. Strona Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – www.gdos.gov.pl
3. Strona Natura 2000 – www.natura2000.gdos.gov.pl
4. Strona Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody – www.crfop.gov.pl
5. Strona Biebrzańskiego Parku Narodowego – www.biebrza.org.pl
6. www.pl.wikipedia.org
7. Oficjalna strona Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie - umrajgrad.pl